

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Verbetering verkeersafwikkeling Sloeweg N62, Zeeland

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport

22 januari 2008 / rapportnummer 1380-108

1. OORDEEL OVER HET MER

Voornemen

Gedeputeerde Staten van de Provincie Zeeland hebben het initiatief genomen tot een verdubbeling¹ van de Sloeweg (N62) en een herinrichting van aansluitingen en kruispunten op deze weg. Reden hiervoor is dat de weg door de opening van de Westerscheldetunnel in 2003 veel drukker is geworden, waardoor de vlotte en veilige doorstroming in gevaar komt. Het project kent drie doelstellingen:

- Verbeteren van de interne en externe bereikbaarheid van het gebied op en rondom de Sloeweg.
- Verhogen van de verkeersveiligheid.
- Beperken van sluipverkeer om de verkeersleefbaarheid voor de bewoners te verbeteren.

Voor dit initiatief moeten de bestemmingsplannen van de gemeenten Borsele en Goes worden gewijzigd. Om het milieubelang een volwaardige rol in de besluitvorming over de bestemmingsplannen te laten spelen, wordt de procedure van milieueffectrapportage (verder m.e.r.) doorlopen.²

Essentiële informatie aanwezig

De Commissie voor de milieueffectrapportage (verder de Commissie) is van oordeel dat de essentiële milieu-informatie **aanwezig** is in het milieueffectrapport (MER).

Het MER geeft een compleet en overzichtelijk beeld van de gevolgen van de verdubbeling van de N62 en de daarbij horende aanvullende werken. Er is veel onderzoek uitgevoerd en alle mogelijke alternatieven zijn voldoende onder de loep genomen. Er is met duidelijk kaartmateriaal gewerkt.

De brede verkeersvisie voor het gebied Middelburg-Kapelle waar om is gevraagd in de richtlijnen, is goed uitgevoerd. De onderzochte alternatieven vloeien volgens de Commissie logisch voort uit deze bredere visie op het gebied.

Aanbeveling

De Commissie raadt aan om de inrichting van de aansluiting ter hoogte van de Molendijk te heroverwegen en hierbij de aspecten veiligheid, beleving van het landschap, belangen van fietsers en geluidbelasting in acht te nemen (zie §2.2 over Verkeer).

---

¹ Het voornemen is de Sloeweg te verdubbelen van 2x1-rijstroken naar 2x2-rijstroken.

² Zie voor de gegevens over het project en de procedure voor milieueffectrapportage bijlage 1. Het project is m.e.r.-plichtig, omdat het voornemen valt onder categorie 1.5 uit onderdeel C van de bijlage bij het gewijzigde Besluit m.e.r. 1994, te weten 'de wijziging of uitbreiding van een autoweg niet zijnde een hoofdweg'.

2. AANBEVELINGEN VOOR DE BESLUITVORMING

2.1 Meest milieuvriendelijk alternatief

In het MER is in paragraaf 6.6 het meest milieuvriendelijk alternatief (MMA) ontwikkeld: alternatief B1 aangevuld met mitigerende maatregelen. De redenering om tot het MMA te komen is goed te volgen.

De Commissie merkt wel op dat het gekozen MMA niet met kop en schouders boven de andere alternatieven uitsteekt als MMA. Er zijn weinig onderscheidende milieuaspecten. Daarnaast leunt de keuze zwaar op het verbeteren van de verkeersafwikkeling. Het is dan ook mogelijk om andere meest milieuvriendelijke alternatieven te ontwikkelen. Zo kan bijvoorbeeld 'de knip' uit het B-alternatief worden gehaald ten behoeve van de historische continuïteit van en oriëntatie in het landschap, of kan de afslag bij Heinkenszand met minder ruimtebeslag uit worden gevoerd³. Daarnaast wijst de Commissie er op dat realisering van een nieuwe aansluiting vaak nieuwe ruimtelijke ontwikkeling initieert.

- De Commissie adviseert om bovenstaande opmerkingen over het MMA te betrekken in de keuze voor het voorkeursalternatief.

2.2 Verkeer

Rotonde ter hoogte van de Molendijk

De Commissie adviseert om de inrichting van de aansluiting ter hoogte van de Molendijk nogmaals in overweging te nemen. Wanneer gekozen wordt voor de inrichting zoals deze in het MER is beschreven (een hooggelegen rotonde), wordt de weggebruiker geconfronteerd met een ongebruikelijke situatie waarbij links wordt in- en uitgevoerd. Het argument hiervoor in het MER is de landschappelijke beleving. Er wordt in het rapport op dit punt echter geen duidelijke afweging gemaakt tussen de aspecten verkeersveiligheid en beleving van het landschap.⁴

Er bestaan andere mogelijkheden voor de inrichting van de kruising⁵, waarbij er sprake is van een meer gebruikelijke situatie vanuit veiligheidsoogpunt. Een andere inrichting hoeft vanuit landschappelijk oogpunt ook niet minder te zijn dan de voorgestelde inrichting en kan daarnaast gunstiger zijn voor fietsers, die in de voorgestelde inrichting omhoog en omlaag moeten fietsen. Bij de overweging dient de geluidbelasting in ogenschouw genomen te worden, omdat deze hoger kan uitvallen bij een andere inrichting (bijvoorbeeld als de hoofdbaan verhoogd aangelegd moet worden).

De gegevens voor de verschillende varianten van deze kruising zijn in het MER beschikbaar. Het gaat dus om een kwalitatieve afweging.

- De Commissie adviseert de inrichting van de aansluiting ter hoogte van de Molendijk (in het voorstel een hooggelegen rotonde) te heroverwegen. Hierbij dienen de aspecten veiligheid, landschapsbeleving, geluidbelasting en de belangen van fietsers betrokken te worden.

---

³ Zoals gesuggereerd wordt in de inspraakreactie 1, 13 en 36. Zie bijlage 2.

⁴ Op de veiligheid van de voorgestelde rotonde wordt ook gewezen in inspraakreactie 43 en 62. Zie bijlage 2.

⁵ Bijvoorbeeld een zogenaamde 'Haarlemmermeerkruising', waarbij de hoofdbaan verhoogd wordt aangelegd en de Molendijk op maaiveld blijft, waardoor de fietsers op maaiveldniveau kunnen blijven.

Congestie bij aansluiting A58-Deltaweg

De Commissie constateert dat de verkeersveiliger oplossing van de B-alternatieven tot een toename van het verkeer op de A58 tussen de Sloeweg en de Deltaweg leidt.⁶ Op de aansluiting tussen de A58 en de Deltaweg ontstaat in de huidige situatie tijdens de spitsuren reeds congestie, naar het zich laat aanzien ten gevolge van de beperkte capaciteit van de afrit Goes op de Deltaweg. Als het B-alternatief wordt uitgevoerd, kan de congestie toenemen omdat (nog) meer verkeer voor deze route kiest. Dit zou ertoe kunnen leiden dat er opnieuw sluipverkeer ontstaat. Dit aspect is niet in beeld gebracht. Aangezien dit niet gaat om een direct effect van de verdubbeling van de Sloeweg, komt de Commissie tot de volgende aanbeveling.

■ De Commissie adviseert om de gevolgen van routekeuzes naar aanleiding van congestie tijdens de spitsuren op de aansluiting A58-Deltaweg dan wel een oplossing voor de oorzaak van de congestie te onderzoeken alvorens een voorkeursalternatief te kiezen.

2.3 Natuur

Er heeft geen uitvoerig natuuronderzoek plaatsgevonden.⁷ Het onderzoek lijkt beperkt te zijn tot slechts drie doelsoorten.⁸ Er is geen informatie over de verspreiding van de soorten in het plangebied gegeven, waardoor niet inzichtelijk is hoe de beoordeling op het aspect 'habitatverlies doelsoorten' heeft plaatsgevonden. Het is niet duidelijk waar de mitigerende maatregelen precies worden uitgevoerd, terwijl deze wel een belangrijke rol spelen in de ontwikkeling van het meest milieuvriendelijk alternatief (MMA). Aangezien de Commissie er van uit gaat dat er geen speciaal beschermde soorten voorkomen in het plangebied, komt zij tot de volgende aanbeveling.

■ De Commissie raadt aan na de keuze voor het voorkeursalternatief in het kader van een eventuele aanvraag van een ontheffing op grond van de Flora- en faunawet onderzoek uit te voeren naar het voorkomen van beschermde soorten in het plangebied. Ook adviseert zij bij het nemen van het besluit de mitigerende maatregelen te concretiseren.

2.4 Landschap

Het is aan te raden om bij het ontwerpen van een weg te werken met het concept 'routeontwerp'. Dit wil zeggen dat het wegdeel wordt bekeken in het bredere kader van de lange lijn waar het wegdeel deel van uitmaakt en dat het wegdeel in zijn ruimtelijke context wordt geplaatst.

---

⁶ Zie ook inspraakreactie 17. Zie bijlage 2.

⁷ Dit wordt ook gesteld in inspraakreacties 1 en 42. Zie bijlage 2.

⁸ Het voorkomen van vleermuizen is bijvoorbeeld niet onderzocht.

- De Commissie raadt aan ook bij de vormgeving van de Sloeweg gebruik te maken van routeontwerp, onder andere door de vormgeving van de weg af te stemmen met de wegbeheerders⁹ van de Deltaweg tot de Tractaatweg.¹⁰

---

⁹ Besteed hierbij aandacht aan inspraakreactie 63 van de gemeente Terneuzen die moeite heeft met de gekozen breedte van de middenberm.

¹⁰ Bij het eindgesprek op 21 januari 2008 werd reeds het routeontwerp gepresenteerd: Provincie Zeeland, Vensters op Zeeland, routeontwerp A58 traject Zeeland / N62, vastgesteld door Gedeputeerde Staten op 9 oktober 2007.

BIJLAGE 1: Projectgegevens

Initiatiefnemer: Gemeenteraad van Borsele (coördinerend) en gemeenteraad van Goes

Bevoegd gezag: het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Zeeland

Besluit: wijziging bestemmingsplan

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: C 1.5

Activiteit: Verbetering van de verkeersafwikkeling van de Sloeweg N62, door verbreding en andere maatregelen.

Betrokken documenten:

- MER Hoofdrapport
- Kaarten
- Samenvatting MER
- Deelrapport Verkeer en Vervoer
- Deelrapport Geluid
- Deelrapport Landschap en cultuurhistorie
- Deelrapport Mens
- Deelrapport Lucht
- Deelrapport Ecologie
- Deelrapport Bodem en water
- Deelrapport Trillingen
- Deelrapport Externe Veiligheid

De Commissie heeft kennis genomen van de inspraakreacties en adviezen, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Dit advies verwijst naar een reactie als die nieuwe inzichten naar voren brengt over specifieke lokale milieumomstandigheden of te onderzoeken alternatieven. De lijst met inspraakreacties en adviezen is opgenomen in bijlage 2.

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure in: de Staatscourant nr. 178 d.d. 16 september 2003

aanvraag richtlijnenadvies: 16 september 2003

ter inzage legging startnotitie: 16 september tot en met 14 oktober 2003

richtlijnenadvies uitgebracht: 14 november 2003

richtlijnen vastgesteld: 1 april 2004

kennisgeving MER in: de Provinciale Zeeuwse Courant en in BN/De Stem d.d. 5 november 2007

aanvraag toetsingsadvies: 1 november 2007

ter inzage legging MER: 6 november tot en met 17 december 2007

toetsingsadvies uitgebracht: 22 januari 2008

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing inventariseert de Commissie eerst of er tekortkomingen zijn in het voldoen aan de (vooraf) gestelde eisen. Vervolgens beoordeelt de Commissie de ernst van de eventuele tekortkomingen. Daarbij staat de vraag centraal of de benodigde informatie aanwezig is om het milieubelang een voldoende plaats te geven bij de besluitvorming. Is dat naar haar mening niet het geval dan signaleert de Commissie dat er sprake is van een zogenoemde 'essentiële tekortkoming'. De Commissie adviseert dan dat die informatie alsnog beschikbaar komt, alvorens het besluit wordt genomen. Overige tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen, voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. Deze werkwijze impliceert dat de Commissie zich in het advies tot hoofdzaken beperkt en niet ingaat op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen. De werkgroepsamenstelling bij het onderhavige project is als volgt:

ing. J.M. van der Grift
drs. R.H.D. Lambeck
mr. drs. M.A. Poortinga (secretaris)
drs. J.G.M. van Rhijn (voorzitter)
ir. J. Termorshuizen

BIJLAGE 2: Lijst van inspraakreacties en adviezen

1. Verslag mondelinge reacties
2. N.V. Westerscheldetunnel, Goes
3. Camping Stelleplas, 's Heer-Arendskerke
4. H.C. Vermue, Heinkenszand
5. J.A.L. de Koster, Lewedorp
6. W.F. Wijnolds, 's Heer-Arendskerke
7. L.P. Dalebout, Gapinge (met nog 4 insprekers)
8. Platform 57, Gapinge
9. J. Minaard en M. Schroevers, 's Heerenbroek
10. G. Burggraaf, Lewedorp
11. Vereniging Dorpsbelangen s'Heer Hendrikskinderen, 's Heer Hendrikskinderen
12. ZLTO, 's Heer-Arendskerke
13. MKB, Kamer van Koophandel voor Zeeland, Middelburg
14. Accountants- en adviesgroep Rijkse, mr. F. Zwemer namens mevrouw M.J. van Jeveren, Serooskerke
15. AKD Prinsen Van Wijmen, E.M.C. van Nielen namens de heer Erix, 's Heer-Arendskerke
16. A. Vermue, Nieuwdorp
17. Rijkswaterstaat Zeeland, Middelburg
18. Stichting Rechtsbijstand, mr. J.A.J.M. van Houtum namens W.J.C. Uitterhoeve, Nieuwdorp
19. Maatschap Vermue-Rijk, Nieuwdorp
20. Waterschap Zeeuwse Eilanden, Middelburg
21. Noteboom-van Stee VOF, 's Heer-Arendskerke
22. Stichting Stibehest, Arnemuiden
23. Wuarles & Jurjens Advocaten, M.L. Huisman namens A.A.F. Remijn, 's Heerenbroek
24. M.G. Dekker, 's Heerenbroek
25. P.W.B. Quist en D.H.B. Quist, 's Heer-Arendskerke
26. DAS Rechtsbijstand, mr. J. Schoneveld namens A.J. van Liere
27. Zeeuws Milieufederatie, Goes
28. Moeliker & Platteeuw Advocaten, mr. K.M. Moeliker namens P. Visser, 's Heer-Arendskerke
29. C. Rentmeester, 's Heerenbroek
30. Actiegroep Knip N254, 's Heer-Arendskerke
31. W. van 't Westeinde, 's Heer Abstkerke
32. B. van 't Westeinde, 's Heer Abstkerke
33. Transport en Logistiek Nederland, Tilburg
34. E. Rentmeester, 's Heerenhoek
35. Ondernemersvereniging Borsele, Borsele
36. P. Geertman namens Kamer van Koophandel, Middelburg
37. Familie A. Boer
38. Telefonische inspraak door E.M.C. van Nielen
39. A. Klaassen en J.L. Klaassen- de Graag, Nieuwdorp
40. Werkgroep "Poel Open"
41. P.F.M. Kevenaer, Heinkenszand
42. M. van Dam, Nieuwdorp
43. M.P. Baauw, 's Heerenbroek
44. Fietsersbond, afdelingen De Bevelanden, Heinkenszand
45. J.A. Wijnholds, 's Heer-Arendskerke
46. H. Steenblok, Heinkenszand
47. Ondernemers Omgeving Nieuwe Rijksweg N664, Goes
48. Familie Otte namens de bewoners van de Maalweg, Lewedorp
49. Stichting Dorpsraad Nieuwdorp, Nieuwdorp
50. C. Louwerse

51. L. Franchimont, Middelburg
52. Dorpsraad Lewedorp, Lewedorp
53. DAS Rechtsbijstand, mr. W.J.A. Vis namens L.A.J. Boonman, Nieuwdorp
54. C.J.W. Rijk, 's Heerenbroek
55. Holding Bouw en Houthandel de Jonge, 's Heer-Arendskerke
56. Theo de Jonge, 's Heer-Arendskerke
57. E. Janse en J.A. Wisse, 's Heer-Arendskerke
58. Stichting Behoud de Zak van Zuid-Beveland, Nisse
59. Zeeland, Seaports, Terneuzen
60. Kwekerij Westhof, 's Heer-Abskerke
61. Zeeland, Seaports, Terneuzen (aanvulling)
62. A.C. Blok en J.M.A. Blok-Verbeek, Nieuwdorp
63. Gemeente Terneuzen, Terneuzen
64. M.P.W. Rijk, Nieuwdorp

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport Verbetering verkeersafwikkeling Sloeweg N62, Zeeland

Gedeputeerde Staten van de Provincie Zeeland hebben het initiatief genomen tot een verdubbeling van de Sloeweg (N62) en een herinrichting van aansluitingen en kruispunten op deze weg. Voor dit initiatief moeten de bestemmingsplannen van de gemeenten Borsele en Goes worden gewijzigd. Om het milieubelang een volwaardige rol in de besluitvorming over de bestemmingsplannen te laten spelen, wordt de procedure van milieueffectrapportage doorlopen.

ISBN: 978-90-421- 2312-0

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

w www.commissiemer.nl

